

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1186

Vragen van de leden **Albayrak** en **Bussemaker** (beiden PvdA) aan de staatssecretarissen van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mw. Verstand-Bogaert, en van Justitie over de positie van zwangere vrouwen in het AZC te Leiderdorp. (Ingezonden 18 april 2001)

1

Bent u op de hoogte van de situatie in AZC Leiderdorp, in het bijzonder ten aanzien van de positie van zwangere vrouwen en vrouwen die te maken hebben gehad met seksueel geweld?¹

2

Bent u het ermee eens dat met het oog op het VN-Vrouwenverdrag (artikel 12, tweede lid) asielzoekerscentra moeten voldoen aan minimumnormen van kwaliteit voor extra kwetsbare of zwangere vrouwen? Bent u van mening dat het AZC te Leiderdorp voldoende voorzieningen kent en een voldoende gezonde omgeving biedt voor zwangere vrouwen?

3

Bent u van mening dat bij de opvang en de plaatsing van vrouwen en meisjes voldoende rekening wordt gehouden met specifieke noden van gevluchte vrouwen en meisjes die te maken hebben gehad met seksueel geweld? Deelt u de opvatting dat adequate opvang impliceert dat een seksueel misbruikte vrouw niet samen een kamer hoeft te delen met

een haar onbekende man? Hoe beoordeelt u in deze het AZC te Leiderdorp? Deelt u de opvatting dat in alle gevallen vermeden moet worden dat vrouwen gedwongen samen met mannen onder gebracht worden in dezelfde slaapkamers?

4

Bent u van mening dat ambtenaren van de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) met voldoende kennis en vaardigheden zijn uitgerust om te gaan met seksueel misbruikte en gevluchte vrouwen, met name ook uit landen waar dit zeer gevoelig ligt en met de wetenschap dat deze vrouwen er niet makkelijk over zullen spreken? Worden zij voorgelicht over de betekenis en implicaties van het VN-Vrouwenverdrag op hun werktrein? Zo neen, bent u bereid de kennis en vaardigheden te verbeteren?

5

Op welke wijze zal in de volgende nationale rapportage aan de Tweede Kamer over het VN-Vrouwenverdrag, die specifiek zal gaan over de relatie tussen het mensenrechtenbeleid en het vreemdelingenbeleid, worden ingegaan op de positie van vrouwen in de AZC's, alsmede op de kennis en vaardigheden van de IND en andere betrokken beroepsgroepen over de implicaties van het VN-Vrouwenverdrag?

6

Wanneer zal naar verwachting Nederland het facultatief protocol bij het VN-Vrouwenverdrag, dat individuele vrouwen of organisaties in de gelegenheid stelt bij het CEDAW een klacht in te dienen, ratificeren?

¹ Zie de brief aan u gestuurd door Mr. J.C. Hes e.a., op 1 februari jl. inzake de omstandigheden in AZC Leiderdorp.

Antwoord

Antwoord van staatssecretaris **Kalsbeek** (Justitie), mede namens de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. (Ontvangen 14 mei 2001)

1

Ja.

2

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) probeert onder de constante druk om meer opvangplaatsen te realiseren zo goed mogelijk aan alle vereisten voor een ideale opvang te voldoen. Gelet op de vaak dreigende capaciteitstekorten kan helaas in een enkel geval niet de 100% ideale opvang worden gerealiseerd, wel zal altijd de minimumstandaard worden gehanteerd. De aanwezigheid van voorzieningen voor zwangere vrouwen wordt in de keuze voor een opvangvoorziening meegenomen.

Wat betreft AZC Leiderdorp kan ik u meedelen dat dit centrum voor zwangere vrouwen over passende opvang beschikt. Het AZC Leiderdorp beschikt namelijk over drie kraamkamers waar vrouwen na de bevalling gebruik van kunnen maken. Bevallingen vinden, in principe, altijd in het ziekenhuis plaats.

3

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) probeert zoveel mogelijk bij het plaatsen van asielzoekers in de opvang rekening te houden met culturele achtergronden, sekse en nationaliteit. In het algemeen is het zo dat wanneer vreemdelingen met bijvoorbeeld medische of psychische klachten in een locatie verblijven die naar hun mening niet geschikt is, de aanwezige medische zorg of de directie van een centrum een verzoek tot overplaatsing kan honoreren. Daarbij wordt echter gezien de krapte in de opvang een urgentiestelling aangehouden. Ik deel met u de opvatting dat adequate opvang impliceert dat vrouwen, en seksueel misbruikte vrouwen in het bijzonder, niet samen een kamer hoeven te delen met een voor hun onbekende man. Dit principe geldt voor alle opvanglocaties dus ook voor AZC Leiderdorp.

Uitgangspunt is dat vrouwen en mannen niet op dezelfde kamer worden geplaatst wanneer geen sprake is van een relatie of gezinsverband. Indien hiervan, vanwege de capacitaire nood situatie, in een enkel geval moet worden afgeweken, dan gebeurt dat in goed overleg met de betreffende vrouwen en mannen.

4

Het VN-Vrouwenverdrag bevat geen relevante implicaties voor de beoordeling van de asielaanvragen. Genderspecifieke uitgangspunten zijn reeds verwerkt in o.a. de hoofdstukken C1.3.3.2 en C1.4.2.11 van de Vreemdelingencirculaire 2000. Tijdens de opleiding van hoor- en beslismedewerkers wordt aandacht besteed aan de genderinclusieve benadering van het asielrelaas, die overigens breder is dan hetgeen door u geschetst is. Daarbij wordt niet slechts het theoretisch kader besproken, maar vinden tevens rollenspellen plaats waarbij hoormedewerkers o.a. getraind worden hoe om te gaan met gevallen

als in uw vraag beschreven. Gesteld kan worden dat IND-medewerkers over het algemeen voldoende kennis en vaardigheden bezitten om met genderinclusieve asielaspecten om te gaan.

5

De volgende (tweede) nationale rapportage aan de Tweede Kamer over het VN-Vrouwenverdrag verschijnt in 2002. Deze zal ingaan op de genderintensiviteit van en de relatie tussen het mensenrechtenbeleid, het vreemdelingenbeleid, het nieuwkomersbeleid, het integratiebeleid en het terugkeerbeleid.

In dat kader zal uiteraard worden ingegaan op de vraag welke verplichtingen Nederland krachtens het Verdrag heeft ter bescherming van de positie van relevante categorieën vrouwen. Bekeken zal worden of hierbij kan worden ingegaan op de positie van vrouwen die in Nederland in de AZC's verblijven, en op de deskundigheid op het vlak van de implicaties van het VN-Vrouwenverdrag die noodzakelijk aanwezig moet zijn bij de beroepsgroepen, waaronder de medewerkers van de IND.

6

In een Interdepartementaal traject wordt gewerkt aan de voorbereiding van de ratificatie. Waarschijnlijk is aanpassing van wet- of regelgeving niet nodig, maar het onderzoek bij de diverse betrokken ministeries is nog niet geheel afgerond. Met inachtneming van het voorafgaande, zijn de goedkeuringsstukken naar verwachting voor de zomer gereed. Er wordt naar gestreefd de ratificatie voor het einde van het jaar te realiseren.